

og jeg skal med den højtaerede Formands Tilladelse oplæse den Passus i Kommissoriet, som her maa særlig komme i Betragtning. Det hedder der: „Den omhandlede Kommissions Opgave maatte saaledes blive at forberede en Revision af den nugældende Næringslovgivning, altsaa af Næringsloven af 29de December 1857 tillige med samtlige ældre og yngre Bestemmelser, der staa i Forbindelse med Næringsloven. Den nævnte Lovgivning kommer saaledes naturlig til at angive Omraadet for Kommissionens Virksomhed. Skal denne imidlertid bære Frugt, kan det ikke sættes som Kommissionens Maal at søge Næringslovgivningen fuldstændig omordnet efter ny Grundprincipper, hvorimod det maatte blive i alt Fald Kommissionens væsentligste Opgave at undergive den bestaaende Næringslovs enkelte Bestemmelser en indgaaende Kritik og fremsætte Forslag til saadanne ny Bestemmelser eller saadanne Ændringer i de gældende Bestemmelser, hvorved den bestaaende Ordning kunde frigøres for de Ulemper, som paa de forskellige Næringsomraader i saa mange Retninger have vist sig at være følelige“. Støttet paa de mange Andragender, der i den Retning vare indgaaede til Indenrigsministeriet, navnlig paa Udtalelser, der fremkom fra Handelsmødet i 1888 her i Kjøbenhavn og paa Købstadmødet i Randers 1889, og endvidere støttet paa Andragender fra Fællesrepræsentationen for Haandværk og Industri og fra Fællesrepræsentationen for Handelsstanden her i Landet, har Ministeriet nedsat denne Kommission med det af mig angivne Øjemed. I Kommissoriet opregnes der i Henhold til de Andragender, der vare indkomne, 20 forskellige Punkter, som særlig skulde være Genstand for Kommissionens Opmærksomhed og Arbejde. Jeg skal ikke nævne disse Punkter for Tiden, men kun endnu gøre den Bemærkning, at efter at disse Punkter ere opregnede, hedder det endvidere i Kommissoriet: „Ministeriet knytter dog til denne Angivelse af Genstandene for Kommissionens Overvejelse den Bemærkning, at derved ikke tilsigtes at afskære Kommissionen fra at tage under Behandling ogsaa andre Bestemmelser i den gældende Næringslovgivning, hvilke mulig ikke have mindre Krav paa at komme i Betragtning.“ — Jeg skal endnu gøre den almindelige Bemærkning med Hensyn til Næringsloven af 1857, at denne indeholdt ogsaa Bestemmelser angaaende Beværtningsnæring, men at denne ikke er gjort til Genstand for Kommissionens egentlige Behandling, hvor-

imod den afgav Betænkning over et særlig i den Anledning udarbejdet Lovforslag. Angaaende denne Sag er der nu for det høje Ting forelagt et fornyet Forslag fra Ministeriet, som vil komme til Behandling senere her i Tinget. Her er derimod i dette Forslag nu optaget alle Regler om Handel med Brændevin og alkoholholdigt Øl, som ikke vare optagne i Næringslovskommissionens Forslag.

De Klager, der i saa rigt Maal og fra saa mange Sider havde gjort sig gældende over for den gældende Næringslov, ere og vare for øvrigt ikke noget Særsyn her i Danmark; det var en ganske almindelig Klage i saa godt som alle europæiske Kulturlande, hvor man i de sidste 50 Aar var gaaet over fra Lavsvæsenet til den fuldstændig fri Konkurrencens Princip. Medens man tidligere i Lavsvæsenet væsentlig havde taget Hensyn til Producenterne, gik man nu i de fleste Lande paa en Gang over til det ganske modsatte Princip og saa Formaålet for Haandværk, Industri og Handel i det hele taget nærmest deri, at man skulde levere Konsumenterne saa billige og saa gode Varer som muligt. Denne hele Forandring af Næringslovgivningen i de forskellige europæiske Lande havde baade i andre Lande og ogsaa hos os et overordentligt Opsving af disse Næringsveje, navnlig af Industrien, til Følge. Det lader sig ikke nægte, at navnlig Storindustrien er gaaet mægtig frem her i Landet siden Indførelsen af den fri Næringslov, men jeg tror, man med Føje kan sige, at medens dette Resultat i og for sig er glædeligt ogsaa her i Landet, har man derved overset de betænkelige sociale Følger, som det i forskellige Retninger har affødt. Ikke blot bragte det Forholdet mellem Arbejdsgivere og Arbejdere undertiden paa et meget kritisk Standpunkt, men hvad der var endnu betænkeligere, var, at den mindre Industri og mindre Handel efterhaanden førte Trykket alt for overvældende af Storindustrien og Storhandelen. Mange smaa Bedrifter, der havde afgivet en passende og god Vej til Ernæring af en beskedn Familie, forsvandt efterhaanden i Tidernes Løb, og den hele Udvikling fremtraadte i Virkeligheden nu som en Kamp mellem den lille og den store Kapital. Denne Kamp mellem den lille og store Kapital, mellem de smaa og store Forretninger, er ikke ny i Verden; den har staaet, saa længe Verden har bestaaet, og den vil ikke ophøre og kan ikke ophøre, saa længe det menneskelige Samfund overhovedet arbej-